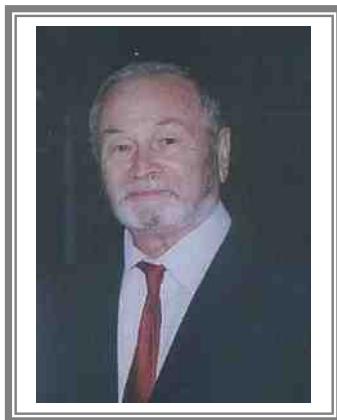

אוסף אלימלך בורשטיין

נכתב על-ידי אפרת מורה

אלימלך בורשטיין (1933-2008)

בשנת תשע"א נתרם לספריה לМОזיקה באוניברסיטת בר-אילן אוסף החזנות של אלימלך בורשטיין ז"ל. האוסף נתרם על-ידי משפחתו של אלימלך והוא כולל כ- 1,000 קלטות אודיו. קלטות אלה, שנאספו ונערכו על-ידי אלימלך במשך שנים רבות, כוללות קטעי חזנות רבים, חלקים נדירים, כמו גם דברי הסבר ויפויים הקשורים בקטעים, במלחינים ובמבצעים. בנוסף, כולל האוסף גם שירים בעברית, שירים ביידיש, קטעי מוזיקה קלאסית המושרים על-ידי חזנים והרכזות של חזנים בנושאים שונים וראינונות שנערכו איתם.

מספרת חנה בורשטיין, אשתו של אלימלך, על תולדות חייו, מהן ניתן ללמוד מהיכן נולדה אהבתו הגדולה לחזנות ועל יצירת האוסף שנתרם לספריה:

אלימלך ז"ל נולד בשנת 1933 בעיר קרקוב שבפולין. עיר זו הייתה ידועה בעושרה התרבותי, הרוחני והדתי - תורני, בתקופה שקדמה למלחמת העולם השנייה. בין היתר הייתה ידועה קרקוב בבתי הכנסת הרבים שהיו בה ובתלמידי החכמים הרבים. ר' אלימלך היה גאה מאוד בעיר הולדתו והביע רגשות עמוקים כלפיה. האחים של ר' אלימלך, היו שרים במקהלה בית הכנסת ואחד מהדודים שלו שימש בה כחזן. על רקע כל אלה גדל ר' אלימלך.

בעת פרוץ מלחמת העולם השנייה לרجل חופשה, בהיותו בן 6 בלבד, רחוק מעיר הולדתו קרקוב, אצל סבתו בצפון פולין, באזור הקרובה לעיר לבוב. מסיבה זו, לא נלקח כמו יתר בני משפחתו, למחנות ההשמדה. דודו (אחיו אימנו) הגיע בדרך לא דרך לאסוף אותו מהסתתא ולשמור עליו. השניים ברחו והסתתרו ביערות ובכפרים, תוך שהם נעזרים באיכרים ובכפריים פולניים טובים לב אשר הסתיירו אותם, וכן הצליחו לעبور את שנות המלחמה ולשרוד.

לאחר תום המלחמה, כשהוא יתום מאב ומשני אחים ובן משפחה נוספים שנרצחו במהלך ההשמדה ע"י הנאצים ימ"ש ועוורייהם, התאחד ר' אלימלך עם אימו שרודה את אימי השואה לאחר שהיתה באושוויץ. האמא שלחה את ר' אלימלך יחד עם קבוצת ילדים מטעם הצלב האדום לצרפת, שם למד במסגרת של מעין "בית יתומים"

עם ילדים פליטי שואה. בעבר זמן עברה קבוצת הילדים ואיתה ר' אלימלך, לאנגליה לישיבת "עץ חיים".

את שנות נעוריו ותחלית חייו הבוגרים משנת 1950 ועד לעלייתו לארץ בשנת 1970, עשה ר' אלימלך בלונדון בירת אנגליה. בעיר זו שימש בקודש כחן הראשי בבית הכנסת East London Synagogue, ובתקדים נספים בקהילה היהודית.

בלונדון התודע יותר עמוק לעולם המוזיקה והאופרות בכלל ולעולם החזנות בפרט, אשר עוד מחר ידתו היה מושרש בו. כל חייו התענין ואהבתו מאוד מוזיקה ובפרט Covent Garden, וה-Hall Royal Festival האיטלקים מריו לנצה, סטפנו טיטו, ג'וזפה די סטפנו ועוד. בסופו של כל קונצרט, היה אוסף חתימות של גдолיז זמרם, המנצחם והנגנים וכן את תוכניות הקונצרט.

ר' אלימלך חי, אכל ונשם חזנות אשר הייתה כל עולמו ואהבתו הגדולה. הוא היה אוסף כל פיסת מידע הקשור לתחום - ספרים, קטעים עיתונות, מודעות, תוכניות קונצרטים, פרסומים ותמונות. הכל היה מצולם, נזר בקפדנות יתרה, מטופל ונשמר באוסף. האוסף המרשימים כולל כ-1,000 קלטות ובהן קטעי חזנות של מיטב החזנים - הידועים יותר והמוסרים פחות. את האוסף ליקט ואוסף במשך שנים ארכוכות ביגעה ובעמל רב, בעיקר מאז שיצא לגמלאות.

מקורותיו של האוסף שונים ומגוונים. היו לר' אלימלך קשרים עם אספנים וחזנים מהארץ ומהעולם. בנוסף, חלק מהחומר נאוסף ממאות שידורי רדיו של תוכניות חזנות ששודרו ברדיו עם השניים. כאשר הייתה משודרת תוכניתו של ד"ר סובול בימי שעיה בשעה 16.00, אסור היה להפריע לר' אלימלך. זה היה זמן קודש לשמיית התוכנית... וכשהיה עולה לשידור ומדבר על קטע אותו תרם מהאוסף לטובת השמעתו לקהל המאזינים, לא היה מאושר ממנו....

כל קטע אותו היה מקליט, עבר סינון ושמייה חוזרת ונשנית עד לקבלת איכות מקסימלית של הקלטה. הסדר, הדיקנות והמסירות של ר' אלימלך לאוסף שלו ניכרים היטב בכל קלטה וקלטה. בחלק האחד של חזית הקלטה בדרך כלל, צילום תמונהו של החזן. בגב הקלטה, פירוט מדויק ומדויק של הקטעים המצויים בקלטת. ובקלטת סיפור ורקע הנוגע לקטע שנשמע, או סקירה היסטורית קצרה של המקום בו הושמע הקטע ועוד ועוד. החזן הנערץ עליו יותר מכל היה יוסלה רוזנבלט, ובאיזה יוסלה כי יש רק אחד כמוותו. לחזן זה הוא ייחד קלטות רבות באוסף.

לאחר פטירתו של ר' אלימלך, רצינו אנו, בני משפחתו, כי גם חובבי החזנות והמוסיקה בארץ ובעולם ייְהוּ מהתעניינים איתם ליקט, ובינוים קטיעים נדיירים ביותר, כי כך היה גם ר' אלימלך בחיו. תמיד נתן משלו אחרים ולא שמר לעצמו. אנו תקווה, כי כל מי שייאzin לחלקים מן האוסף והאוצר העשיר והאדיר הזה של אלף קטיע החזנות יהיה ויפיק ממנו תועלות.

יהיה זכרו ברוך.

הSKUתו הרבה של אלימלך ביצירת האוסף באה לידי ביתו בשני היבטים:

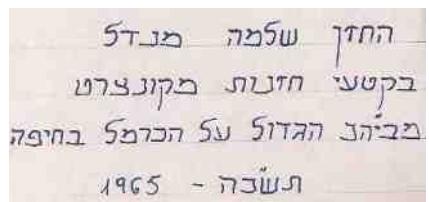
- היבט חיצוני - הנוגע לעיצוב של כל קלטת
- היבט פנימי - הנוגע לתוכנה של כל קלטת

להלן דוגמאות לשני היבטים אלה:

א. מספור כל קלטת והדפסת שם החזן שמופיע בחלוקת העליון

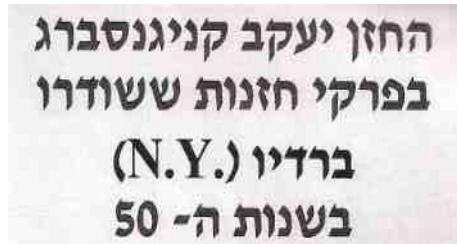

ב. הנקת כוורת בכתב יד שמאחור יותר הודפסה

החזן לייב גלנט
בתפילה מעריב חגיגית
ובקונצרט חנוכה
מבייחכנ"ס "תפארת צבי".
המקהלה בניינצ'ו של
מר. ש. גולדחוור
טל-אביב 1954.

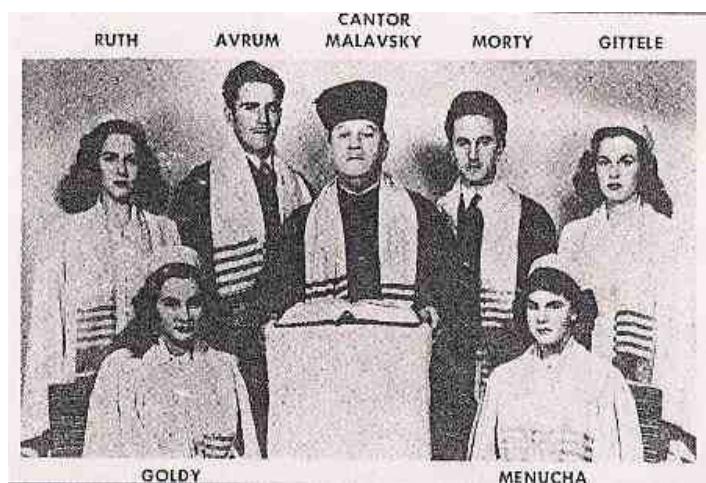
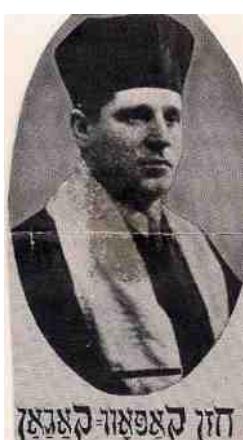
החזן לייב גלנט
צד A: מרצה באידיש
על "נגינה חסידית"
ובעברית על סגנוןות הלל
צד B: ברכת טל עם הדגומות

ג. צירוף תמונה של החזן מקורות שונים

החזן לייבלה ולדמן

ד. הכנות רשימה של הקטעים המופיעים בכל קלטת

1. מילון מילויים | ינואר 1952 | ס. 1874
 2. מילון מילויים | ינואר 1952 | ס. 1874
 3. מילון מילויים | ינואר 1952 | ס. 1874
 4. מילון מילויים | ינואר 1952 | ס. 1874
 5. מילון מילויים | ינואר 1952 | ס. 1874
 6. מילון מילויים | ינואר 1952 | ס. 1874
 7. מילון מילויים | ינואר 1952 | ס. 1874

החותם ג'י'ה ח' מיל'ה ה'תשי"ג. אלינא נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 כה' ל' אדר ת'תשי"ג נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר המורה
 1954. ק.ק. "ע"מ מיל'ה-צ'ב", נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר.
 ס' מיל'ה ד' ת'תשי"ג נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר.
 ⑧ נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 1) החותם רוחמאן
 2) ברוך
 3) ג'ת' נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 4) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 5) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 6) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 7) ג'ת' נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 8) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 9) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 10) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 11) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 12) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 13) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 14) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 15) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 16) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 17) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר
 18) נסיהה ח'ת' ינ'ב'ר

ה. צירוף דברי ורקע בנושא חזנות בכלל ועל חזנים בפרט, מקורות שונים ובשפות שונות, כפי שמתארת אשטו:

"הוא היה אוסף כל פיסת מידע הקשור לתחום - ספרים, קטלוג עיתונות, מודעות, תכניות קונצרטים. פרסומים ותמונות.

הכל היה מצולם. נגזר בקפדיות יתרה, מטופל ונשמר באוסף"

בטיוט, יהי' ניגונם שתהסס לא במלט כלל, ניגוני הרויטשיטוב נצחים
המואולט בוחרה שכנו ינין לזכם במות רשות פסחים ביזיר מילוי
כל צגמומי התאגדות. והם חוויד נגילה שאורו מונחים בו לדוד
הבריטניה, פלוניה - בהרות האצטנסים וחובבו ניגוני התהדים בירוי
הצ'יליקס דאס'י החושטלות, ובחם בולטים בז'ורק ניגוני הבצע'יט
רבו וברך הבדד בז'ויניש רב אהרון הגודל פקרדיון, רבי דניאו
ולבן נגן כנמרוב, רבי לוי יחזק בזרז'ז'וב. רבן תחנן בפראטלב ומונרו
רבן נגן כנמרוב, ואחריהם רבן פלאו בהדריות הפליג השוב'
נגוני היוקה, פְּרַבְּבָכֶט ר' פְּרִידְזֶט ומולידרים את דרגליות ניגוני
חלב' ז'יסטס ברכום על הסולון המוזורי והם הציגים באופסי
במחחות ומוגלים מבחן המערם והזורה.

הניגון היה אמן הבקבץ' בבחאה נצע ומקור להתרומות רוח.
גדל וזכה, רב ולבדין, און וצער' - בלט אונזע גזין ברגון
החויז'יט וטלטט זהו גלי' דר' ובוב' דר' דן' צונ' צדדים שניגו
לפרץ' ולהפכבר את היה'י החסיד' בשתת' גאללים. כל פגון וכנגן
לפי' בזק'י מנגני' איס' איס' לפ' תרומין, אבל אחד השבד שחה
ויתר מנגן לו לעצמו, ניגונים ומנגנים היה' ליטושג רחוב פאר אחסונן.
והם מזקפים צלום מל' אל' דמיות ויצירות. כל שושלת ניגינה
ובנגנה, כל אונז' אט' נגינה קוירין, עם המהמות החשנות לביריאב
ולאצטום רב' הנטקסים בנגינה מסדר הניגונים עללה לפעלה מעברים
אל' גאנז'יט והעשירי את התיירות באוצרות ייגונין ובלילים. בשני

עומתות של מיט של שמה וחוות הדריבות והתפלגות. גבר ונער התהנתה רדי החרט דיו חביבים עד כה בחני מסדרות בצדקה האקדמים, ובכבודם חזקים דיו קפורים בכל ערכם וככל
וניגנו נסעם לתפקידים אלה.

אם שנות הפאטים לאפערתו של האבג"ש וגונת החום להוציא יהודים צעירים תרשוו של הבבליות נס את הגיגון. לדוחה של עיריה להוציא את הגיגון מתחבאו והחשי ולשננו באנוויל יהודוי ויהודי ולקרובם לגיגון.

הניגון החסידי
הניגון הוא אחד מסוגיו החסידות. אך לאריך את התהדים כל-
בוח של הניגון, הבהיר המשיחי, ביחסו להרבה ניגונים אחרים, הוא שנותן את גבורתו.
כ"י אבן הרנס המוסיקלי הטופשי היה נוטש בו בהבעותם מוקו ולהדרו,
ובכח ניגנו העבר. הסלא צובג ועילית ובמא יידי תטלבות, אך
הבעיט מעריצים רבים אהווין. במקומות מסוימים והבודדים של
וליזיה, פולין, אוקראינה, פולניה ורילנה, שבתים נדנו היהודים

וחשכתם כלותם, ובופע תונגן התכדיי' החודש, תנעלט והבוקסים והבא
מראו לובס' הנכאו.

ונם החלבוותם לנגינה עסוקים. מלאת חיים וגדישות הבהה נבדקה.
וניגנו החסידים הם שנית הדינמוט של תנועה. שרר הרווחנות
החוירית ובצד החומר נזירנו אל עלי. הבונים אל מוגנוניים וכוכבוניים
מוסרים בזעירודה את חתמה הנמה והחיה. הפורלים כלבי הרק' בחלווי
ההשיות. צדלה הגאלילאים, על רוחות רודתות, יצרו את הרואילום
החסיביסטי שלם. שלמות הרוח קרובים לאצללו המערוב. לא
הוא בחת' פוליטו-רוביוטיות. ורבים הרגעים בה, שאי אלה וגוניות
החרבano סנק חהממות התעללו לריאו זה בברבוריון.

בכל ימי הנלוות עד לתבונת האסוריota היהת המוסיקה יהודית
הנוליתנית בזרחה פסיבית. טפירו על שדרי איסין ביל לנצח חזק. וב-
יעוד החסידות נכסה הרגינה לאסגן אסכרי. היה קלפה להרבה את
מקורותיה מחיוירם במנוגן אנטזיהו של הדיגינה. שחשו לה גון ואופי
לכל נסחות יהודיות וזרות. ובמקצת גם סבלות. קטע להפנות
וניגון מסודר בגדה בברוחם ברוחם ימיים.

הציגו בנסיבות תעללה לאנטגוניסטים. שחראים עבוקים היו הורם הצעיר והורם החבוי. ואלה הפגנו שוב לאנטגוניסטים שונים. הבינוגנים הדריים השרו כורדים באורה רציניטיבי ללא משקל וקצב

וְעַמְקָדָן

על גב הגנוגיה. התחזיל ישבור לפני החיפה בגיל 13 בטחו לו מומן בישיבת פרטנורג. נשיא הקהילה היהודית בחינוך נגלה אותו ומסר לו את תפקיד החזן הראשי בבית הכנסת חזון-ו-וואט, בשחוון אשל זהה בן 19 שנה בלבד, ולמרות שבאותה התקופה שנשגה ופרהה יהדות פורח'יאדרופה, ואפשר היה לא כל קושי להעסיק חוננים אחרים יוציאו ובעני שם. ממש שבען שנות שהוחנו בחינוך למד אצל הפורטנורג קירשנר, וסייע את תינוכו המוסיקלי בקטורתנוריון למוסיקה במינכן.

הזהן אל רוחו אמרו לך בקען למשואה בירת
חכמתך "נדיאך" אשר רוחה המרכז גדול לחיזות
ברושה, אולם מלחמות הטולות השניה איליצה אותו
לעבורי להתרגרר כלונדרו - שטן שהה במאש כל המלוכה
ובגיטוון בבריתם ריבוי אוניברסיטאות

בשנת 1949, הוקם אשל, הגרשים את שיפתו מימי ימייה ותלה ארציה. מזוהה הופיע בראון קברט במרכבו היהודיות השתיין, כגון: לודון, פרדי ואוטופרוף, וכן

מג'א תפחים שי' חזון בעניינן נמסת שווים באלה"ב. קoil הטנור של החזון אשל והקולו רטורה והAMENT בלען מוגבלת שלל, יוז עם כשרונו לאימפרוביזציה הפכו אחיו לאחד הי"זוגרים" הגולים של החזונות המסוחית.

Kwartin, Zavel (Zebulon)

b. 1874, Novo Archangelsk, Russia — d. 1952, New York

Although Kwartin early showed a talent for singing, his musical ambitions were thwarted by his family, which favored a business career. Only when he married in 1876 and went to Elisavetgrad to live was he at last able to make singing his career. He studied in Kharkov, Kiev and Vienna.

Kwartin's first post was in Elisavetgrad (1898-1903). From there he went to Vienna's Kaiserin Elizabeth Temple for five years, to St. Petersburg for one year, then to the Dohany Street Temple in Budapest for ten years. After a concert tour through the United States in 1920, he stayed on as cantor for Temple Emanu-El in Brooklyn for six years. Long interested in Zionism, Kwartin made his first trip to Palestine in 1926, returning in 1930 to live there for seven years. His closing years were spent in the United States.

Kwartin's was a lyric baritone voice, mellow and flexible, with a wide range and an expansive coloratura.

ו). הוספת מידע או פרטים הקשורים לחיזן/הקלטה על-ידי אלימלך בכתב ידו

לאחת ההקלות של החזן **גרשון סירוטה**, צירף אלימלך רshima של תאריכים חשובים בחיי של החזן
ומידע חשוב הקשור בקריירה המוזיקלית שלו:

ה-1943 - הציג כהן יוסי נמר מילויו הראשי
בנ' פסח, ג'יג'ה עט איזה פסקו לאלה מה
זוכה בפרס קאמרי, והוא אמן שזכה
רשות. ל'אלר. ה-
המ' א'אצ'ן ז'יל' נערם
ה- 2 ל'ג - א'אצ'ן עט'ן.
ב'ז' ז'יל'ן היל' א'אצ'ן ק'ינ'ן ז'יל'ן
א'ט'ן. ל'ז'ג. א'ג.

ה- 1947 - מ' צ'ו' ג'יס'ר ח'וי' ט' ס'ג'ן
ה- 1951 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ח'וי' ו'ז'
ה- 1952 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן מ'ט'פ'ן ז'ו' ט'
ה- 1955 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'ז'
ה- 1959 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1962 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1965 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1967 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1971 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1972 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1973 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1974 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1975 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1976 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1977 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1978 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1979 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1980 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1981 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1982 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1983 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1984 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1985 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1986 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1987 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1988 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1989 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1990 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1991 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1992 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1993 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1994 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1995 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1996 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1997 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1998 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 1999 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'
ה- 2000 - מ' א'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן ג'ה'ל'ק'ה'ן כ'ט'

ד. הוסף מאפיינים ייחודיים:

לאחת ההקלות של החזן **לייב גלנט** צירף אלימלך תמונה של המצבה של החזן ואשתו

כל אלה מבטאים את המלאכה הרבה שהש��יע אלימלך ביצירת האוסף, בעיצובו ובשמורו.

האוסף

רוב האוסף כולל קטעי תפילה המושרים על-ידי חזנים רבים, מוכרים יותר ומוכרים פחות. להלן רשימה חלקית של החזנים:

אליהו אבראוס, **אברהם אדלר**, **יששכר אלמן**, **itchak apshetin**, משה ארלייך,
itchak ashel, **פנחס בורנשטיין**, שלמה ביינהוּן, **אהרון בן שושן**, יוסף
בסר, **משה בצייאן**, מאיר בר-גד, **פיליפ ברומר**, **ישראל בר**, אבי ברנסטיאן,
לייב גלנט, משה גנשוף, **משה גפן**, תודروس גרינברג, **צדוק גרינגולד**,
סידני דבורקין, **מיכאל דבידוביין**, אפרים די-זהב (גולדשטיין), אברהם דז'עיסון,
משה האשל, שאול (סול) המרמן, משה הנדל, **משה מנחם הרשטייך**,
מרדכי הרשמן, בערל וואלף, אברהם וולקין, הנרי וורמן, שמואל ויגודה,
ויקטור וידא, יהושע וידר, **לייבילה ולדמן**, משה זייז, אליעזר
זסלבקי, ברליה חגיג, שמואל ברוך טובה, **itchak tuo isig**, ארתור
טריאיסי, **פנחס כהן**, ישראל צץ, **בני מין לויט**, מרסל לוראנט, דוד
לפקוביץ, דוד מונטיפיורי, מתיאס (מתתיהו) מטיאס, אברהם מינקובסקי,
משה מירסקי, משפחת מלבקי, נחום מליק, **שלמה מנדל**, בנימין סגל,
מרדכי סובול, אלכסנדר סירוטה, **גרשון סירוטה**, פירר פינצ'יק,
אריה פינקלשטיין, שלמה פינקסוביין, **פאול קוּברסקִי**, זבולון קוּרטין, **פאול קוּורטִין**, יעקב קוסביבץקי, **שמה קוסביבץקי**, משה קורוגוצקי, **יחזקאל קלאנג**, יוסף קנייבסקי, מאיר קנייבסקי, **אהרון קריין**, אליהו קרצ'מר, **אליעזר רוביינשטיין**, **יוסף (יוסל'ה) רוזנבלט**, ראובן רוזנבליט, אפרים פישל רוזנברג, דוד רוייטמן, יעקב וואלף ריכטר, **סימור רכצית**, **לייבלה שוורץ**, אליעזר שלמן, **משה שור**, מאיר שרשן (רוזנברגר), שמעון שלאגר, **יוסף שפירו**, **מנדלה שפירו**, מרדי שפירו, **משה שור**, **זאב תורן**.

tocן האוסף

האוסף כולל בעיקר קטעי תפילה רבים ומגוונים, כמו גם שירים עבריים, שירים בידיש וקטעי מוזיקה קלסית מפורסמים. בנוסף, מובאים דברי רקע והסביר על החזן או על המוזיקה על-ידי שדרנים שונים ואפרים הריצאות על-ידי החזנים וראינונות שנערכו איתם.

כך לדוגמה מופיעים באוסף קטעי התפילה הבאים המציגים מגוון תפילות ואיירעים ממוגל השנה:

 אבינו מלכנו פתח שער שמיים לתפילהינו מתוך תפילות הימים הנוראים

בביצוע החזן דוד רוייטמן

אל מלא רחמים [לקדשי השואה] הנאמר ביום זיכרון

בביצוע החזנים: ליב גלנץ, שמואל יגודה, דוד רוייטמן, ליביל'ה ולדמן, משה האשל, יחזקאל קלאנג וברל'ה חגיג

והוא רחום מתוך תפילה ערבית

בביצוע החזנים: ליב גלנץ, צבולון קוורטין, שמואל יגודה, ליביל'ה ולדמן, יהושע ידר, שלמה מנדל, בנימין סgal, ברל'ה חגיג

כל נdryי מתוך תפילת יום היכפורים

בביצוע החזנים: צבולון, קוורטין, שמואל מלבסקי, גרשון סירוטה, יעקב רופפורט, אפרים פישל רוזנברג

ונתנה תְּהִפְכִּית קָדְשָׁת הַיּוֹם מתוך תפילות נוספות של הימים הנוראים

בביצוע החזנים: שמואל מלבסקי, גרשון סירוטה, דוד רוייטמן, יעקב רופפורט, אבי ברונשטיין, ברל'ה חגיג

ושמרו בני ישראל מתוך תפילה ערבית לשבת

בביצוע החזנים: צבולון קוורטין, שמואל יגודה, שמואל מלבסקי, גרשון סירוטה, פנחס פינקסוביץ', מנדל שפירו, יצחק אשלי וברל'ה חגיג

טלתן לרצות [תפילת טל] מתוך תפילה נוספת של פסח

בביצוע החזנים: ליב גלנץ ומרדי הרטמן

אלוקינו ואלוקי אבותינו זכור אב נמוך [תפילת גשם] מתוך תפילה נוספת של שמחת תורה

בביצוע החזנים: צבולון קוורטין ומרדי סובול

חד גדי מתוך הגדה של פסח

בביצוע החזן ליב גלנץ

שושנת יעקב לפורים

בביצוע גרשון סירוטה

מעוז צור ישועתי לחנוכה

בביצוע ליב גלנץ ופנחס ברונשטיין

שירים עבריים מאת מבחר משוררים:

- גַּת על השחיטה [מילים: ח. נ. ביאליק]
בביצוע החזן ליב גלנץ
- גַּת אומרים ישנה ארץ [מילים: שאול טרנישובסקי]
בביצוע החזן ליב גלנץ
- גַּת אחרי מוותי [מילים: ח. נ. ביאליק]
בביצוע החזן ליב גלנץ
- גַּת אומרים לי איןך יפה [מילים: יעקב צבי רימונן]
בביצוע החזן ליב גלנץ
- גַּת שוננה [מילים: שאול טרנישובסקי]
בביצוע החזן ליב גלנץ
- גַּת שלום רב שובר ציפורה נחמדת [מילים: ח. נ. ביאליק]
בביצוע החזנים מרדכי סובל ורפי ביטון
- גַּת מי אני [מילים: יעקב פיכמן]
בביצוע החזן ליב גלנץ

שירים ביידיש:

- גַּת א דודלע
בביצוע החזנים: גרשון סיורתה, מרדכי הרשמן ונחום מליק
- גַּת א דין תורה מיט גוט
בביצוע החזנים: ליב גלנץ, גרשון סיורתה, יוסף וינגרדוב ונחום מליק
- גַּת א חזנדל אויף שבת
בביצוע החזנים: מרדכי הרשמן וארטור טרייסי
- גַּת א יידישע מאמע [מילים: ג'ק ילו, מוסיקה: לב פולק]
בביצוע החזנים: שמואל מלבסקי ונחום מליק
- גַּת אין חדראַל
בביצוע החזן מרדכי הרשמן
- גַּת זינגט זשע אלע יידעלעָר
בביצוע החזן שמואל מלבסקי
- גַּת שבת נאָר הבדלה
בביצוע החזן ליבלה ולדמן
- גַּת תורה איז דיע בעסטע סchorה
בביצוע החזן מרדכי הרשמן
- גַּת לידער קראאנץ
בביצוע החזן מרדכי הרשמן

קטען מוזיקה קלאסית מפורסמים:

Donna e mobile (האישה היא הפכפה) מתוך האופרה **Rigoletto** מאט המלחין ג'וזפה ורדי
בביצוע החזן גרשון סירוטה

Celeste Aida (אאידה השמיימית) מתוך האופרה **Aida** מאט המלחין ג'וזפה ורדי
בביצוע החזן גרשון סירוטה

Vesti la giubba (לבש את תחפושתך) מתוך האופרה **Pagliacci** (הליצנים) מאט המלחין רוג'רו לאונקוויאלו
בביצוע החזן פנחס פינקסוביץ'

בנוסף לקטעים המוזיקליים המהווים את רובו של האוסף, מופיעים בחלק מההקלטות קטען קישור בין הקטעים המוזיקליים השונים. אלה הובאו בדרך כלל בתוכניות חזנות ששודרו ברדי, בהן שזר השדרן דברי רקע וסיפורים על החזן או על הקטע המוזיקלי בין הקטעים המוזיקליים. דברי השדרן מעשירים את המאזן בידע רב אודiot החזן וניסיבות הלחנת וביצוע הקטע המוזיקלי.

להלן דוגמאות לשירים מעניינים:

קלטת 24 קטע מס' 12

הՁן זבולון קוורטן

הקדמה לקטע "ריבונו של עולם" (הוצאת ספר תורה בשלוש רגלים)

הՁן זבולון קוורטןקבע את מקומו מושבו בישראל ועסק בגאות קרכעות מדי העربים והגרמנים בתל-אביב. הקרקע שכיכום בניו עלייה תיאטרון הבימה והיכל התרבות הייתה שייכת לזרבולון קוורטן. מכאן יצא לكونצרטים ולתפירות בעולם אך חזר תמיד לארץ-ישראל. את יום העצמאות הראשון של מדינת ישראל חגג ב ביתו שבשדרות רוטשילד בתל-אביב. ומספרת שלומית אשר, בתו, כי אביה התפלל באותו שנה בחג השבעות בירושלים, עם מקהלו של שלויימה זלמן ריבלין. בעת הוצאת הספר - שר אביה את יצירתו "ריבונו של עולם". אותה מנגינה של ימים נוראים הותאמת על-ידי קוורטן למילוטה ה"שלוש רגלים". כשהגיעו למיללים 'כדי שנזכה לימים טובים ואரוכים ולהחיי העולם הבא' פרץ בבכי. לשאלתו של שלויימה זלמן ריבLIN, ענה לו קוורטן כי הוא מרגיש שכוחתיו אוזלים לו ותוכנויותיו לעתיד כל כך רבות. מנין ייקח כח להמשיך? סיפור זה הזכיר לי השבוע ד"ר אלחנן פרלמוטר שר או במקהלו של ריבLIN ננער. והוסיף הד"ר פרלמוטר - כל אלו שהיו בתפילה ההזו לא ישבחו כל ימי חייהם את קוורטן מבצע 'ריבונו של עולם'.

הՁן שמוֹל ויגוֹדָה

הקדמה לקטע "עלינו לשבח"

בשלושה במרץ 1988, אירחנו על בימת היכל התרבות בתל-אביב את זkan חזני הדור דז', החזן שמוֹל ויגוֹדָה בן ה-96. האטרקציה הייתה גדולה כל כך כאשר עלה לבימה ושר את יצירתו הפנומנאלית 'השיר שהלוויים'. קהל האלפיים יצא מגדרו והרעיל לו כמו גם כל העומדים לצידו על הבימה. היהודי בן 96 עומד ושר וקולו זו כפי שהיא בעבר. למחורת הקונצרט, בשעה שש ושלושים בובוקר, מצלצל הטלפון בביתו. אני מרים את השופרת בבהלה - מי זה יצלצל כל כך מוקדם בובוקר? ומתוך شيئا אני פולט - "הלו?" מהעבר השני אני שומע - "דוז איז חזן ויגודה" (זה החזן ויגודה). "שלופט נוד?" (אתה ישן?) "שווין נישט" אני עונה - כבר לא.

ואז הוא אומר לי: "אתמול בלילה היה קונצרט יפה מאד. נהניתי ממנו כפי שכבר לא נהניתי לפחות שלושים שנה". ואני לא מספיק אפילו לומר לו תודה והוא ממשיק - "היהתי מבקש להשair משחו לאלו הלומדים כאן חזנות בארץ-ישראל".

"למה אתה מתכוון?" - אני שואל.

"היהתי מבקש להשair כמה חזנות איך צריך לשלב בין נוסח התפילה היישן והטוב לבן היצור שיש לכל אחד לשיר חזנות".

"נו", אני אומר.

"از אנה תעשה לי טובה. בדוק אם אפשר היום להיכנס לאולפן הקלטות ולהקליט כמה קטיעים. אני מקווה שאתה תסכים ללוות אותי באORGEL [אורגן] ואני אשיר".

וכך הוא הפליג ברעיונות איך לטפח חזנים צעירים, איך לטפח חזנים למבוגרים, חזנים משכילים, ולא כפי שהוא כינה אותם - תוכים. ככל שסטודנטים קטע וחוזרים עליו במדוק. איך לפתח את האישיות של החזן. בKİצ'ר, בסוף אותו יום, הקלינו באולפני "סינטראון" של אז ברמת גן, שמונה יצירות חזנות. כולם מושתתות על נוסח התפילה. היהתי מגידר זאת כך: החזנות על-פי שמוֹל ויגודה, בן ה-96. היצירה הראשונה שהקליטה אז ויגודה באולפן, הייתה היצירה "עלינו לשבח" מתוך תפילות מוסף של ראש השנה, הוא פותח כאן בינויו שמקורל לפתח בו גם את חורת הש"ץ, האבות. ואתם מאזינים יקרים, תצטרכו לקבל בהבנה ובהאה את העבודה שאני אפריע במהלך השמעת הקטע הזה בדיורים שלי, כי בכל אופן, הקטע הזה הוא נדיר ביותר, לא שודר מעולם באף אמצעי תקשורת.

קלטת 64 א קטע מס' 7

הՁן מרדי הרשמן

הקדמה לקטע "כה אמר ה' קול בrama נשמע"

"כה אמר ה' קול בrama נשמע רחל מבכה על בניה" שהולחן על-ידי דוד רויטמן, הוקלט בביצועים רבים על-ידי גדולי החזנים בכל הזמנים. די אם נמיה את רוזנבלט, הרשמן, פירס, בלקין, דיאמנד, וכך, כדי ללמד מתווך כך כי היצירה הזאת דיברה אל לב חזנים רבים כמו גם אל היהודי פשוט ברחוב של אז. על המשפט של רויטמן ורוזנבלט סיפרתי לכט בעבר אך על הרשמן לא סיפרתי לכט דבר הקשור ביצירה הזאת. ... האזנתני לחלק מההקלטות בהם ישבתי עם הרב שור ב ביתו בברוקלין והוא סיפר את הקורות אותו בבית הכנסת "בית-אל". בין היתר מספר הרב שור כי לאחר שנודע הסיפור של רויטמן ורוזנבלט והוחכ מעל כל ספק

כי הלחן הזה אינו של רוזנבלט אלא של רויטמן, ראה החזן הרשمن בזה היותר ואפילהו אתגר, כי הוא מסוגל לשיר טוב ממנו את הפרק הזה ולהקליט אותו. כן, גם בימים ההם, התיככים, התרגילים ומאבקי הכוח בין החזנים לא היו שונים בהרבה מימיינו אלו. לאחר שהקליט מרדיי הרשمن את היצירה והיא החלה נמכרת לציבור הרחב, הוא קיבל שני מכתבים: האחד מרוזנבלט והשני מרוייטמן. יוסליה רוזנבלט בירך אותו על ההקליטה המוצלחת ואיחל לו יישר כח ושנים רבות של שירה. ואילו דוד רויטמן כתב לו: "עם הארץ. אני סיימתי את היצירה במילים 'מלאכי אלקים מר יבכיו', כאשר בשםים בוכים המלאכים ואולי ביאו דמעותיהם לישועה. אבל איך מעז חזון, שליח ציבור לסיטים בקטסטרופה כמו גבר אויב'?"

והוא מסיים את המכתב שלו, מספר הרב שור, בשלושה סימני שאלה ובסוף הוא כותב לו: "בוש והכלם לך". על זה אמר הרב שור צ"ל: A fight between cantors is always a heavy fight: - מלכמתה בין חזנים היא תמיד מלכמת כבדה, רצינית.

קליטת 47 א קטע מו' 3

החזן ליביל'ה ולדמן

הקדמה לקטע "שרפי מעלה"

"בעל צדקה". מספר הפארווערטס [שבועון יהודי-אמריקני היוצא לאור בניו יורק משנת 1897], מיום 14 באוגוסט 1946, כיצד החזן ליביל'ה ולדמן נרתם לעזרה שלושת ילדי משפחת גרינולד שנשארו יחידים לאחר השואה האיומה. שלושת הילדים, שלויימה, זישה ויץחק, נשארו יתומים מהוריהם שהושמדו באחד ממחנות ההשמדה. והם, הילדים הקטנים, מצאו את דרכם לאמריקה והגיעו לניו-יורק. ידידו של ולדמן, הרב אליהו רוזנטל, שהיה מפעילי הגיונית, פנה אל ולדמן וביקשו לעזרה במצבה קורת גג ובית חם שלושת היתומים הללו. ולדמן נרתם, בתחילת הוא מימן מכיסו את הוצאות מחיותם, אך באחד מימי ראשון של חודש אוגוסט, קיים ולדמן קונצרט התרמה לילדים אלו וליתומים אחרים. הקונצרט נערך [מלון] Waldorf Astoria של ניו-יורק, השתתפו בו 150 יהודים מבעלי ניו-יורק. אורחי הכבוד היו ראש עיריית ניו-יורק והרב רוזנטל עצמו. חלק האמנוני שיר ליביל'ה ולדמן, עם אייב אלשטיין ליד הפסנתר, ממיטב הרפרטואר שלו - שירים ביידיש וחזנות. המיעוד היה, שככל קטע שהשמייע ליב ולדמן, נקנה על-ידי הקהיל במכירה פומבית. בערב זה אסף ליב ולדמן \$147,000.

ולדמן פנה להקהל ואמר: "הגוזבר סיפר לי כי נאספו רק 000 \$147. אני מבקש להגיע הערב ל- 150,000. על כן, אישר בפניכם עכשו יצירה חדשה שתתבצע בהשראת המלחמה, היתממותה והאסון הנוראי שפקד את עמו באירופה. אני מבקש עבור הקטע הזה \$3000."

מיד הרים את ידו הילומן מיק גולד, שהוא ידוע בסימן ההיכר שלו - הזקן הארוך שעיטר את פניו, והוא תרם את הכסף. לאחר שהשמייע ליביל'ה ולדמן את היצירה, קם הקהיל והריעע לו ממושכות.

מייק גולד ביקש את המיקרופון ו אמר לציבור: "לייביל'ה ולדמן אסף עד לרגע זה ק"ג אלףים והוא השקיע בזה את נשמו על-פי האמור בפרק התהילים ק"ג: 'כל הנשמה תהלל י-ה'. אך לאחר ששמעתי את הפרק החדש וראה אני לנגד עיני גם את המטרה שלקח על עצמו ליביל' - להעמיד יתומים על רגליים - אני מוסף עוד \$10,000 כדי לקיים גם את האמור בפרק י' בתהילים: 'לשפטו יתום ודך בלויסיף עוד לערוץ אנוש מן הארץ'.

ומה שר אז ליביל'ה ולדמן ומה הייתה היצירה הזאת ששוויה \$3000? זאת 'שרפי מעלה'.

לרשימת הקטעים שצירף לכל קלטת בכתב ידו, הוסיף אלימלך הערות שונות שניתן לסייע למספר קטגוריות. העorthy של אלימלך מופיעות להלן בכתב נתוי בצבע כחול:

א. הערות הקשורות לעירית הקטעים המזיקליים מבחינת שני היבטים - חיפוש ההקלטה האיכותית ביותר של קטע מסוים וארגון הקטעים לפי חזנים:

קלטת 76. שם הקלט: **שומר ישראל** החזן: **שלמה מנדל**
הקלטה א א, להשווות [לביצועים נוספים]

קלטת 76. שם הקלט: **טוב להודות לה'** החזן: **שלמה מנדל**
הקלטה יותר טובה מפרי מס' 1 B, להעביר את הסיפור

קלטת 76. שם הקלט: **לאל ברוך (הילמן)** החזן: **שלמה מנדל**
הקלטה בהרבה יותר טובה ממס' 6

קלטת 81. הכללת הקלטות של חזנים שונים
קסטה שממנה לסדר ולהעביר "חזנים שונים" לפי תקופת של החזנים

קלטת 84 הכללת הקלטות של חזנים שונים, ובתוכם החזן משה הנדל:
יש לי משחו ממשה הנדל בקסטו של חזנים שונים R-1942

ב. הערות הקשורות לבדיקה פרט כלשהו, המעידות על רמת הדיק שבחכנת האוסף:

קלטת 81. שם הקלט: **מדמור שיר ליום השבת**
לברור בקשר לפריט של "מוזמור שיר ליום השבת" - האם זה ממש עדליק או ממש ערבליך?

קלטת 84. שם הקלט: **השיבה שופטינו** החזן: **ישראל ברי**
יש לי את זה, אבל לברור אם זה אותו סיפור? וגם הקלטה

ג. מידע שהוסיף אלימלך לצד רשימת הקטעים בכל קלטת:

קלטת 83. על החזן: **פוקסמן**

חן פוקסמן מרוסיה, היה חזן בבלגיה וחזן אחרון של East London Synagogue Stepney איפה שנייה כייחתי אחוריו כחזן מעל 10 שנים. שמעתי אותו פעמי אחת בתפילת שבת. חזן וקול יוצא מן הכלל! יש לי סנטימנט מיוחד אליו. בסוף ימיו היה גם בגלווגו, סקוטלנד.

קלטת 64 ב. שם הקלט: **היום הרת עולם** החזן: **מרדי הרטמן**
מנצח על המקהלה: מכתנברג. הפריט הוועבר מסרט וידאו בו מופיע החזן הרשמן. הפריט הנайл לעולם לא הוזכר על גבי תקליט.

קלטת 133. שמות הקטעים: **על ידי עבדיך, מה גדל מעשיר ה'** החזן: **יעקב גולדשטיין**
פריטים 9-8 [2 הקלטים הנ"ל] הם הקלטות פרטיות

ד. הערות המעודות על הבדיקות מזיקליות בוגר לקטעים המושרים או לגבי החזנים:

קלטת 12. שם הקטע: **אמר רבי אלעדר אמר רבי חיינא** החזן: **לייב גלנץ**

הוועסיה דומה ל"אמר רבי אלעדר שמופיע בצד A5 ב-30 אחוז ובכל זאת זה שונה"

קלטת 24. שם הקטע: **אבינו מלכנו ذכור כי עפר אנחנו** החזן: **צבולון קוורטין**

חשיבות לשים לב שבפעם הראשונה אנו שומעים את קוורטין בליווי כינור וחליל.
כמעט כל ההקלטות שלו מלאות באורגן

קלטת 85. שם הקטע: **שים שלום** (לחן: **ישראל אלטר**) החזן: **מרדי הרמן**

בליווי אורגן. מזמין לי את חזן אהרילה דיAMENT!

קלטת 117. שם הקטע: **שיבנה בית המקדש** החזנים: **האחים יעקב, משה ודוד קוסוביצקי**
בקונצרט לכבוד יעקב קוסוביצקי

שים לב! כאשר הקהל מצטרף לשירה של "זיבנה בית המקדש" ושר קצר בשקט, צועק
משה קוסוביצקי *Lauder* - תשינו יותר חזק!!!

ד. הערות המעודות על קשר אישי של אלימלך עם חזנים ועל נוכחותו בקונצרטים רבים:

[קלטת 133 - החזן יעקב גולדשטיין]

את חזן גולדשטיין יעקב היכרתי
טוב. שמעתי אותו בתפילה
ובקונצרטים.
חזן גולדשטיין היה חזן הרבה
שנתיים ב- Egerton Road
Synagogue בלונדון.
יש לי הרבה סיפוריים עליו!

[קלטת 13 - החזן לייב גלנץ]

"שמע ישראל"
הושמע בקונצרט בת-א [תל-
אביב]. 30 שנה לפנייתה של
גלנץ. הי תמוז תשנ-ד 14/6/94.
כמו כן השמיע הרב הראשי
 לישראל, הרב י. לאו כמה מילים
לזכרו של ל. גלנץ.
אני נכחתי בקונצרט זהה!

[קלטת 117 - האחים יעקב, משה ודוד
קוסוביצקי בקונצרט לכבוד יעקב קוסוביצקי]

ברי סיורטה בביבורו ב 25.11.98
בישראל סיפר לי שיש לו הרבה
קטיעים מאותו קונצרט בויני פג
[קנדה]. הוא מקווה יום אחד
לעשות קלטת מיוחדת.
 אנחנו עדין מוחכים!

[קלטת 29 - החזן שמואל ויוגדה]

"השיר שהלוים היו אומרים"
מקונצרט לכבוד החזן
שמואל ויוגדה,
היכל התרבות ת"א, 8.3.1988.
ה חזן ויוגדה לבן 93.
אלימלך בורשטיין
נכח בקונצרט זה.

בקלטת 131 הכוללת פרקי חזנות בביצוע החזן יוסף שליסקי, כתוב אלימלך לאחר הקטע **אמר רבי אלעזר**

[קלטת 131 - החזן יוסף שליסקי]

סיפור על אלימלך בורשטיין.
זה אני!

להלן הסיפור על אלימלך המעיד על כמה עולם החזנות היה חלק מהותי מחייו, על מומחיותו בנושא זה ועל תרומתו להחייאת פרקי חזנות נשכחים:

[קלטת 131 - החזן יוסף שליסקי]

... שפגשים אותם בכל הקונצרטים בארץ. אחד מהם הוא אלימלך בורשטיין. היהודי נעים הליכות, צנوع, מנומס, פוגש אותו כמעט בכל קונצרט שאליו אני מגיע וЛОוחש לאוזני כמה דברי שבח ולפעמים גם ביקורת. זהה בסדר גמור. אבל גם יש לו הצעות ובקשות. בפעם האחרון נפגשנו בקונצרט שהוא בהיכל התרבות תחת הכותרת "לקראאת הלהל", הרביי בסדרת המינויים של "יובל". בקשו היה לשמע פרקי חזנות מחזני העבר וגם העבר הרחוק. ואכן מצאתי הקלטה משנות ה-20 של החזן יוסף שליסקי. בואו נשמע אותו בפסוקים " אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם".

בנוסף לקטעי המוזיקליים המהווים את רובו של האוסף, הוא כולל גם הרצאות וראיונות עם חזנים.

כך לדוגמא, קלטת 5 כוללת שתי הרצאות של החזן **לייב גלנט**:

הרצאה בידיש בנושא **נגינה חסידית** והרצאה בעברית בנושא **סגנונות הלל**.

קלטת 94 כוללת ראיון עם החזן **יצחק אשיל** על-ידי אברהם סולמן מתאריך 23.8.1998.

קלטת 161 כוללת הקלטה פרטית של החזנים **פאול זים** ו- **משה קוסובייצקי** המתרגלים שירה של קטעי תפילה שונים. בקלטת מעניינת זו ניתן לשמוע את החזנים מערירים אחד לשני, מתקנים אחד את השני וחוזרים שוב ושוב על קטעים שונים כדי להסתמך ולקלוט ניאנסים שונים.

דוגמאות אלה מעידות שאlimlek לא הסתפק רק בקטעים המוזיקליים עצם אלא עסק בנושא בצורה מעמיקה שכלה גם עניין بما שהחזן אומר ומסביר. מיותר לציין את חשיבותן של הקלטות אלה, הכוללות הרצאות, ראיונות ואימון של החזנים, מהן ניתן ללמוד על השקפות המוזיקלית של החזן כמו גם מידע נוסף הקשור ברקע של קטעי החזנות עצמו.

קליטת אוסף קטיעי החזנות של אלימלך בורשטיין בספריה למודיקה באוניברסיטה בר-אילן

האוסף שהתקבל לספריה טופל בכמה שלבים:

1. העתקת הקלטות לתקליטורים. קלטות האודיו הועתקו לתקליטורים כדי להפוך את השימוש באוסף לפחות ומהיר יותר. לכל קלטת הוכנו שני עותקים, האחד נמסר למשפחה והשני נשאר בספריה.
2. חלוקה לרצועות (Tracks). העותק המועד לספריה עבר תהליך נוסף שבו ההקלטה מהקלטה השהוועתקה כרצועה מוזיקלית אחת, חולקה לרצועות על-פי רישימת הקטעים המופיעים ב הקלטה. תהליך זה嘴角 להקל על מציאת קטע ספציפי במהלך ובעילות. בנוסף, הופרדו הקטעים המוזיקליים מקטעי המלל בהם מובא מידע או סיפור הקשור בקטע המוזיקלי.
3. הכנות אינדקס הקלטות וקטעים מוזיקליים. הכנות רישימה רציפה של הקלטות והקטעים הכלולים בהן. בדוגמאות להלן ניתן לראות את קטעי המלל מסומנים בירוק ואת הקטעים המוזיקליים בצבע סגול.

דиск 185 - קלטת 138 א'ב [ה חזן ישראל שור (1866-1935)]

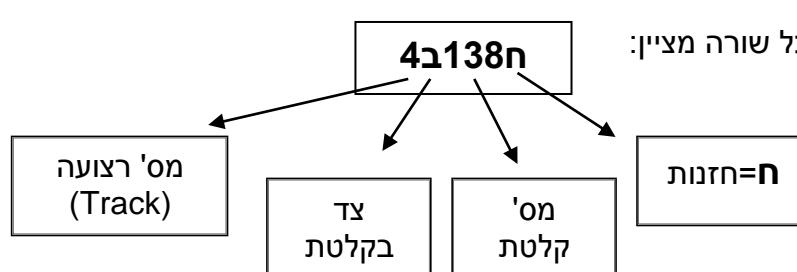
1. י.שור_סיפור_ח138א1
2. י.שור_אב הרחמים הוא יرحم עם עמוים (ישראל שור)_ח138א2
3. י.שור_סיפור_ח138א3
4. י.שור_ולירשלים עירך ברחמים תשוב (ישראל שור)_ח138א4
5. י.שור_לפייך אנחנו חיבים להודות לך (ישראל שור)_ח138א5
6. י.shore_היא רצון מלפני... שיבנה בית המקדש במהרה בימינו (ישראל שור)_ח138א6
7. י.shore_ריבון העולמים אתה ציוננו להקריב קורבן התמיד במועדו (ישראל שור)_ח138א7
8. י.shore_סיפור_ח138ב1
9. י.shore_הטה אלהוי אוזנן (ישראל שור)_ח138ב2
10. י.shore_סיפור_ח138ב3
11. י.shore_אב הרחמים הוא יرحم עם עמוים (ישראל שור)_ח138ב4

מס' רציף
של התקליטור

דиск 186 - קלטת 139 א'ב [ה חזן תודروس גריינברג]

1. ת.גרינברג_סיפור_ח139א1
2. ת.גרינברג_אהבת עולם בית ישראל עמר אהבת_ח139א2
3. ת.גרינברג_הקדמת השדרן_עuni כל אליך ישברו [אשרי ישבבי ביתך]_ח139א3
4. ת.גרינברג_עuni כל אליך ישברו [אשרי ישבבי ביתך]_ח139א4
5. ת.גרינברג_שים שלום טובה וברכה_ח139א5
6. ת.גרינברג_ואני אמרתי בשלי [מזמור שיר חנוכת הבית לחוד]_ח139א6
7. ת.גרינברג_על ידי עבדיך הנבאים כתוב לאמור. הלוך וקראת באזני ירושלים [אתה זכר מעשה עולם]_ח139א7
8. ת.גרינברג_עצביהם כסוף זהב [לא לנו ה', לא לנו]_ח139א8

הסימן בסוף כל שורה מצין:

4. יצירת ספריה אודיטורית. כל ה הקלטות המוחולקות לרצונות נשמרו גם על מחשב בספריהväגיבי נספּה לאוסף ולעבודה הרבבה הכרוכה בטיפול בו, כמו גם אפשרות נוספת להפץ קטעים מהאוסף בצורה קבצים. גיבי זו יוצר ספרייה שמע במחשב שמאורגנת לפי חזנים. לכל חזן בספריה זו צורפה התמונה שצורפה לקלטת (אם הייתה) כדי להוסיף לספריה מידע ויזואלי בנוסף לזה האודיטורי. להלן דוגמא לצורה שבה ארגנה וنبנתה הספריה האודיטורית:

בחירה בתמונה של אחד החזנים תוביל לרשימת הרקלטות שלו:

Album	Title	Length	Rating
C-106	1. Shteren_1_N106n 2. Medley_2x106n 3. Vig Lid_3x106n 4. A Postchel A Trolmer_4x106n 5. Zog Neit Keyn Mol_Sx106n 6. 6x106n_ליד 7. 7x106n_ליד 8. 8x106n_ליד 9. 9x106n_ליד 21. Track 1 22. Track 2	3:35 7:09 3:17 3:16 2:45 6:12 2:56 3:07 2:59 20:53 19:01	5 stars 5 stars
C-107a	1. סיפוכן 2. צדיק ת בכל דרכו [סילוני] 3. אתה חטאנו ראה וויתן [סילוני] 4. אמצע קומם לו לאוקסום סות וויתן [סילוני] 5. מהן וויתן [סילוני] 6. אל תשחט לאות וויתן [סילוני] 7. בקשות וויתן נדרה [ג'נט] 8. לאל שורך ד... 9. וויתן מושפע... 10. חטאנו ביום הזה [סיטר] 11. אבטש מלוכן וויתן [ג'נט] 12. גוז פון וויתן [סילוני] 13. בר אורה... על סדרת השער... 14. מקומי טהדר דל [להקת, הויל גודר היל] 15. שמייג בענוב [סיא לומן] 21. Track 1	5:57 3:19 3:31 1:40 1:51 2:41 2:24 2:28 2:27 2:34 2:47 1:13 2:50 3:08 2:32 45:02	5 stars 5 stars
C-107b	1. בר אורה... לזרילק נור של חוויסת 107b 2. גוז פון וויתן 3. סיפוכן 4. במקורה מלכט וויתן [סילוני] 5. וכל זו שיטוטם באירן עיבור בפונטה אמריקן 107b	1:59 3:20 0:46 4:32 1:11	5 stars 5 stars 5 stars 5 stars 5 stars

5. עיצוב עטיפה לתקליטורים. לכל תקליטור שהועבר מקלטת עוצבה עטיפה לפי פורת קבוע:

החלק לעיל, שימש כעתיפה קדמית ווהדבק לחלק שמופיע להלן (גב אל גב)

הערות מצולמות שצורפו לקלטה, נסרקו ונוצרפו לתקליטור

THE ARTIST
Cantor Nachum Malik, whose renderings of Chazanut (Cantorial Songs) we hear on this tape, was born in Rumania, Feb. 1935 to his father, Rabbi Ch. Ben-Zion Malik. In 1950 the family emigrated from Siget to Israel where Chazan Malik continued his religious and secular studies. On being mobilized to the Israeli Defence Force, he was seconded to the Army Chaplaincy which afforded him the opportunity to perfect himself in Chazanut under the supervision of the world renowned musical director I. Hillman. After demobilisation, Chazan Malik accepted the position of Chazan at Kiryat Chaim, whence he very soon received a "call" to become Chazan of the "Carmia" Synagogue, Haifa, a congregation world famous for its connoisseurs of good Chazanut. Since 1965, Chazan Malik has served as Chief Chazan of the "Machzikei Hadass" congregation of Antwerp, Belgium, a position very highly regarded in the world of Chazanut.

חזן נחום מליק
ח' חנו נחום מליק נולד בבראשלאן (רומניה) בשנת תרצ"ה (1935). אביו, הרה"ה ר' חיים בן ציון מליק ז"ל, היה מחרץ ווצע ובול תפילה מעלה בבראשלאן. עליה לשדרה בתש"י (1950) מסיגט- (שם לצד בישיבת) והמשיך במלודיו התורניים וככלים. שרת בצה"ל. במנוגנת הרבנית העבאית הראשתית ובאותה עת למד ושותפלם בכל קמצויות החנות גאל המלחין והמנצח מר' יצחק הילמן, מנצח מקהלת ביתכ"ג המרכז בחיפה. לאחר שלוש שנים כהונת בית הכנסת "כרמי-ה" בחיפה נקרא לשמש בpositor בבית הכנסת של "מחזקי הדת" אנטוורפן - בלגיה, אחד מבתי הכנסת החשובים באירופה, ומאי תשכ"ה (1965) הוא מכהן בחוץ ראייש במקודש מוטה. בגאנטוורפן המשיך החזן מליק להשתלם במסיקת אל הפורה ורושא ובסתו הכול אל הפורה ורושא הנודע דאגו מיבירט, מבית האופה של אנטוורפן. החזן מליק נתביבך קקל גנו נגיד וגכשוון אינטגרטציה המזוכירה חוגיות דגוליות מהדור השני. שמעו של החזן מליק הגיע לקהילות ישראל מזרח מזרח הוויזות לתקליטו שזכה לתפוצה רבת והוא הזמן לתפירות וקונצרטים בישראל, הולנד, צרפת, שויצריה, בריטניה, ארצות הברית וקנדה.

80

אוניברסיטת בר-אילן - הספריה למוזיקה

מאוסף קטעי החזנות של

אלימלך בורשטיין ז"ל

חן שרגאש רבים בתפילהתו.

אספן ו חובב חזנות נלהב, שהחזנות הייתה כל עולמו.
נתרם להנצחת צרכו ע"י אישתו חנה בורשטיין והילדים.

ניסן תשע"א - אפריל 2011

הՁן שלמה מנדל

קטעי חזנות מקונצרט בבית הכנסת על הכרמל

בחיפה. תשכ"ה, יוני 1965.

מנצח על המקהלה: יצחק היילמן

1. מה טובו

2. אב הרחמים (ברויידא)

3. לאל ברוך נעימות יתנו

4. ריבונו של עולם (ז"כ קטן)

5. אמת ואמונה (ז.רובנער)

6. אתה חון לאדם דעת

7. ידיך נפש

8. אם אשכחך ירושלים

9. חברי המקהלה מוסרים ד"ש לחזן מנדל
ומברכים אותו לקראת השנה החדשה

מבריכים: המנצח והמלחין יצחק היילמן, החזן

משה שביט והՁן רון

10. לאל ברוך נעימות יתנו

כפי שנכתב קודם, לרשותם הקטעים שצירף לכל קלטת בכתב ידו, הוסיף אלימלך הערות שונות.
חלקו מוסיפות מידע על הביצוע, על המלחין וחלקו גם אישיות. אלה הבדלו מרשותם הקטעים על-ידי שימוש
בגודל קטן יותר של אותיות כמו גם בכתב נטוי.

12 א'

מאוסף קטעי החזנות של

אלימלך בורשטיין ז"ל

חן שרגאש רבים בתפילהתו.

אספן ו חובב חזנות נלהב, שהחזנות הייתה כל עולמו.

נתרם להנצחת צרכו ע"י אישתו חנה בורשטיין והילדים.

ניסן תשע"א - אפריל 2011

הՁן ליב גלנץ

1. אברהם סלomon בראין עם בר' סיירוטה. בר' סיירוטה, האספן העולמי
בכל הקשור בחזנים ובחזנות, בכתביהם, בכתביהם, בצלומים ובחומר מוקלט. ביקר אותו
בבית ברמת-גן, היהת לנו שיחה מעניינת מאוד.

2. לדוד מזמור בלויי מקהלה, בקונצרט בישראל, c1950

3. אברהם סלomon בראין עם בר' סיירוטה

4. מלוך על כל העולם כלו (ז'ידל רובנער) בקונצרט בישראל, c1950

5. דברי השדרן אברהם סלomon על מלוך על כל העולם

6. אמר רב' אלעד אמר רב' חנינה בלויי אורגן ומקהלה

7. לדוד מזמור בלויי אורגן ומקהלה

8. תקע בשופר גדול לחורותנו בלויי אורגן

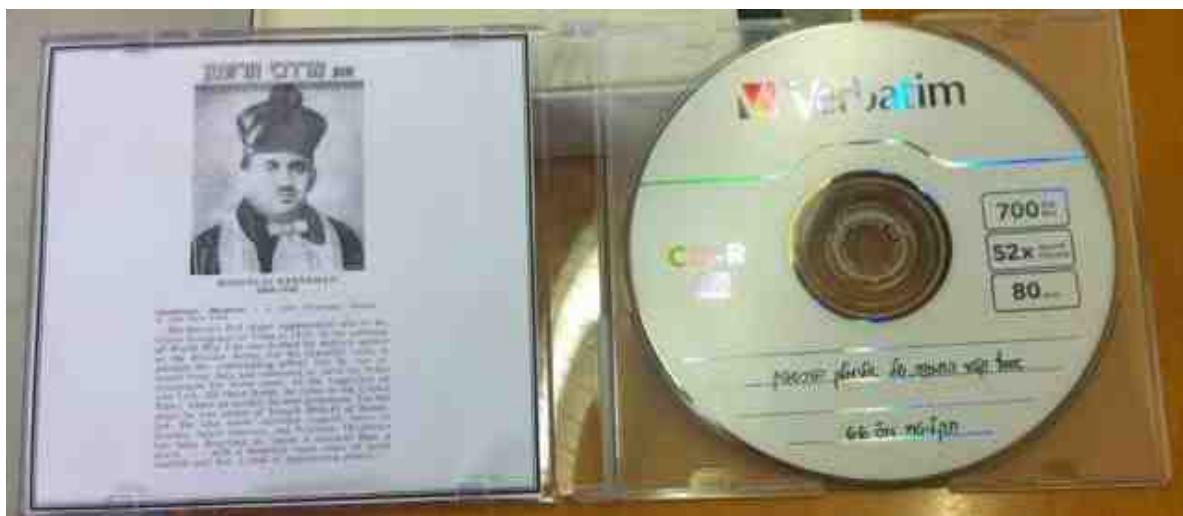
דוגמא להערה
אישית

הערות הקשורות
לביצוע

על התקליטורים נכתבו בכתב יד:

אוסף קטעי החזנות של אלימלך בורשטיין מוס' התקליטור

להלן תמונות של התקליטורים המקוריים (חלק פנימי):

בתקליטור המופיע לעיל, המידע אודוט החזן שצורף לקלטת כל פסקה אחת בלבד. מידע זה נסרק וצורף לחולקה הפנימי של העטיפה בציירוף תמונהו של החזן.

בתקליטור מס' 10 המופיע להלן, המידע המצלום אודוט החזן לייב גלנט שצורף במקור לקלטת מס' 10, כל מס' דפים ואוחסן כשהו מקופל בתוך הקופסה של הקלטת. מידע זה צורף כחברת המודבקת לצדה הפנימי של עטיפת התקליטור כדי לאפשר קריאה נוחה של המידע הרב.

6. יצירת אינדקסים. כדי לאפשר חיפוש יעיל ומהיר של קטעים מודזיקליים שונים או קטעים המושרים על-ידי חזן זה או אחר, יצרנו 2 אינדקסים לעזרת המחפש: אינדקס כותרים ואינדקס חזנים.

אינדקס כותרים

אינדקס הכותרים הוא אינדקס אלפביתית של אתחלותות (=המילים הראשונות של) הקטעים המודזיקליים. בטבלה המופיעות מתחת לכל אתחלה מופיעים שמות החזנים המבצעים אותה בסדר אלפביתית (כך שניתן למצוא בקלות ביצוע של חזן מסוים), מס' התקליטור ומס' הקטע של האתחלה בכל תקליטור. להלן דוגמא לדף מתוך אינדקס זה:

[שיר ביידיש]

מס'	שם החזן	מס' קטע בתקליטור	מס' תקליטור
1	הרשמן, מרדכי	א 65	12

ויא ויא פערדעלעך [שיר ביידיש]

מס'	שם החזן	מס' קטע בתקליטור	מס' תקליטור
1	מלבסקי, שמואל	א 49	5

ויבר משה את מועדי ה'

מס'	שם החזן	מס' קטע בתקליטור	מס' תקליטור
1	מנדל, שלמה [פסח - ת. ערבית]	75	10

ויהי בנסוע הארון

מס'	שם החזן	מס' קטע בתקליטור	מס' תקליטור
1	ויגודה, שמואל	31	14
2	קיסובייצקי, יעקב	36	11

וילו השמיים והארץ

מס'	שם החזן	מס' קטע בתקליטור	מס' תקליטור
1	אונגר, בנימין (יהודה קלמן)	123	3
2	מלבסקי, שמואל	ב 52	11
3	רוטשטיין, שלמה (יוסף רומשינסקי)	א 158	8

[את שם, האל המלך]

מס'	שם החזן	מס' קטע בתקליטור	מס' תקליטור
1	חגי, ברליך	א 103	8
2	מלך, נחום (נחום מליך)	113	4
3	סירוטה, גרשון	57	17
4	סירוטה, גרשון	60	17
5	סירוטה, גרשון	151	1
6	קווורטין, זבולון	21	3
7	קיסובייצקי, יעקב	ב 37	1
8	קורוגוצקי, משה	א 100	7
9	rotein, אבליה	145	13

באינדקס הכותרים באים לידי ביטוי היבטים נוספים:

א. מלחינים ומעבדים של קטיעי תפילה שנרשמו על-ידי אלימלך בראשימת הקטעים שצירף לכל קלטת, נרשמו לאחר שם החזן בסוגרים עגולים.

אלֵי אֱלִי לְמַה עָזַבְתִּי

סố'	שם החזן	סố' קטע בתקליטור	סố' תקליטור
1	וינוגרדוב, יוסף	92	א
2	וינוגרדוב, יוסף (יעקב סנדר)	165	
3	ליינד, יהושע (יעקב סנדר; עיבוד: יהושע ליינד)	146	
4	סירוטה, גרשון	63	ב
5	רוטשטיין, שלמה	158	א

כיוון שלא תמיד ציין שם המלחין/המעבד במלואו על-ידי אלימלך בורשטיין (לדוגמה: י. סנדר או י. ליינד, בעקבות הדוגמא המופיע לעיל), נערך חיפוש של השם המלא במקורות אינטרנטיים כגון:

- Robert and Molly Freedman Jewish Sound Archive - באתר של אוניברסיטת פנסילבניה בו ניתן למצוא פרטיהם על קטיעי תפילה ושירים ביידיש
- Dartmouth Jewish Sound Archive (אוצר ההקלטות היהודיות של דרטמות') - באתר של מכללת דרטמות' בו ניתן למצוא פרטיהם על קטיעי תפילה ושירים ביידיש
- קטלוג הספריה הלאומית, בו ניתן למצוא מידע על מלחינים ומעבדים
- חיפוש כללי באינטרנט

ב. בקטיעי תפילה המשוררים על-ידי יותר מחזן אחד, צוין כל חזן בנפרד ולאחריו סופ' שם החזן הנוסף:

אלֹוקִינוּ וְאֶלְוקִינוּ אֲבוֹתֵינוּ יָעָלָה וְיַבָּא

סố'	שם החזן	סố' קטע בתקליטור	סố' תקליטור
	פאול זים (עמ: משה קוסביביצקי)	161	7
	משה קוסביביצקי (עמ: פאול זים)	161	7

ג. לחلك מהאותחלות נוספו מספר סוג תוספות המופיעות תמיד בארכיבים [סוגרים מרובעים]:
❖ לשירים ביידיש נוספים המילים: [שיר ביידיש]. אלה באו להבדיל בין קטיעי תפילה המובאים לפ' המילים הראשונות שלהם ובין שירים ביידיש או בעברית המובאים לפ' שמם. תוספת זו חשובה במיוחד בכותרים שאינם מرمזים על כך שמדובר בשיר ביידיש, כמו לדוגמה: תנחים, זכרנו לח'ם, ים-ים, לשנה הבאה בירושלים, ועוד. על אותו משקל נוספים המילים [שיר תימני] לכותר השיר "אהבת רעה" הרמז על מקורה.

❖ לאותחלות של קטיעי תפילה שאינם תחילת קטע נוספים המילים הראשונות של קטיע התפילה, כותרתו או ציון סוג התפילה, כדי לשיר אותן למקור הנכון. כך לדוגמה:

לכו נרננה לה' נרעה לצור ישענו... כי אל גדור ה' [קבלה שבת]

מקור

אל תקשׁו ללבכם [לכו נרננה לה' נרעה לצור ישענו... כי אל גדור ה']
[קבלה שבת]

אתחלטה מאמצע
הקטע המקורי

**אתחלתא מאמצע
הקטע המקורי**

ארבעים שנה אקוט בדור [לכו נרננה לה' נרעה לצור ישענו... כי אל גדול ה'] [קבלה שבת]

התוספת של המילים **[קבלה שבת]** בסוף **לכו נרננה לה' נרעה לצור ישענו... כי אל גדול ה'** בא להבדיל קטע זה מקטע בעל אתחלתא דומה מתוך תפילת הסlichot: **לכו נרננה לה' נרעה לצור ישענו... צדק ומשפט מכון כסאך [סליחות]**

הצורך להבדיל בין קטעי אתחלתאות בעלי התחליה זהה וההמשך שונה חזר על עצמו במהלך הטיפול באוסף כיוון שאילמלך ציין רק את המילים הראשונות של כל קטע. לשם כך היה צורך להזין לכל קטע כדי לבדוק מהו. כך לדוגמה, בכל פעם שנכתב "אב הרחמים", נבדק המשך על מנת לזהות באיזה "אב הרחמים" מדובר:

- **אב הרחמים שוכן מרומים** [נאמר לאחר אמרית "יקום פורקן" בשבת]
- **אב הרחמים היטיבה ברצונך את ציון** [נאמר לפני הוצאה ספר תורה בשבת]
- **אב הרחמים הוא יرحم עם עמוים** [נאמר לפני קריית התורה בשבת]

דוגמאות נוספות לאתחלתאות אחרות בעלי המשך שונה:

- **אביינו מלכנו, גלה כבוד מלכותך**
- **אביינו מלכנו, זכור כי עפר אנחנו**
- **אביינו מלכנו, זכור רחמייך**
- **אביינו מלכנו, חטאנו לפניהך**
- **אביינו מלכנו, עשה למען הרוגים על שם קדשך**
- **אביינו מלכנו, פתח שעריהם לתפילהינו**
- **ריבונו של עולם, אתה צויתנו על ידי משה עבדך** [ספרת העומר]
- **ריבונו של עולם, לא על עצמי בלבד** [יום כיפור קטן - וידוי הגדול לרבנו נסימן]
- **ריבונו של עולם, מלא משאלות לבי לטובה** [מועדדים - הוצאה ספר תורה]
- **שמע ישראל** [קריית שמע]
- **שמע ישראל** [הוצאת ספר תורה]
- **שמע ישראל** [קדושה]

❖ בקטעים שאינם תדיירים בכל יום או בכל שבת והנאררים במועדים מיוחדים במהלך השנה, צוין מועד אמריתם לאחר אתחלתא. לדוגמה:

- ◀ **ריבונו של עולם, מלא משאלות לבי לטובה** [מועדדים - הוצאה ספר תורה]
- ◀ **ריבונו של עולם, מנהג בית דין** [יום כיפור קטן - וידוי הגדול לרבנו נסימן]
- ◀ **אלוקינו ואלוקי אבותינו, זכור אב נמשך** [תפילת גשם]
- ◀ **אלוקינו ואלוקי אבותינו, טל תנ לרצות** [תפילת טל]

❖ בקטע תפילה הנאמר במועדים/אירועים שונים צוין המועד/האירוע.
כך לדוגמה ניתן למצוא את תפילת **אל מלא רחמים** במספר ורסיות, כל אחת מיועדת לאירוע אחר:

אל מלא רחמים

מושר על-ידי החזן גרשון סירוטה
מושר על-ידי החזן יצחק אשל
מושר על-ידי החזנים שמואל גריינולד ופיליפ וייזר
מושר על-ידי החזנים לייב"ה גלנץ, שמואל ויגודה,
לייב"ה ולדמן, דוד רויטמן, משה האשל ועוד.

לזכרו של מקס נורדהו
לחלי צה"ל
 לנפטר
לקדושי השואה

ברשימותיו, כתב אלימלך כותרים של קטעי תפילה כגון "ברכת כהנים", "ברכת אבות". כדי לבנות את האינדקס בצורה עיקבית המתבססת על אתחלתת קטעי התפילה, שונו כותרים אלה בצורה הבאה:

ברכת כהנים ← אלוקינו ואלוקוי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת [ברכת כהנים]
ברכת אבות ← ברוך אתה ה'... אלוקוי אברהם [ברכת אבות]

ד. קטעי מודיקה קלאסית המושרים על-ידי חזנים שונים נכתבו בלועזית לפי סדר אלףתי של הכותרים ומוקמו בסוף האינדקס:

Celeste Aida (Aida) / Verdi

E lucevan le stelle (Tosca) / Puccini

La donna e mobile (Rigoletto) / Verdi

שירים ביידיש שנכתבו בלועזית על-ידי אלימלך, סודרו גם הם לפי סדר אלףתי של הכותרים ושולבו בסוף האינדקס:

Postuchel A Troime

Shterend'l

Vig Lid

Zog Nisht Keyn Mol

ה. בסוף אינדקס הכותרים מופיעה קטגוריה מיוחדת של הרצאות של חזנים וראイונות איתם. בטבלה המופיע להלן, מופיעות קלטות של מילוט שבן אין קטעי חזנות שונים אלא בעיקר מל. קטגוריה וטבלה זו מופיע גם בסופה של אינדקס החזנים שיוצג בהמשך.

הרצאות של החזנים וראיונות איתם

מספר	שם החזן	נושא הרצאה	מוס' קטע בתקליטור	מוס' תקליטור	מוס' קטע בתקליטור
1	גלאץ, לייב	הרצאה ביידיש על "נגינה חסידית"	5	----	----
2	גלאץ, לייב	נוסחאות של הלל ותפילת טל עם הדגמות	5	----	----
3	אשל, יצחק	아버ם סלומון מראין את החזן יצחק אשל (א' אלול תשנ"ח, 23.8.1998)	94 א + ב	94	----

בסיום אינדקס הכותרים מופיעה טבלה של קטעים אינסטראומנטליים המופיעים מדי פעם באוסף. קטגוריה וטבלה זו מופיע גם בסופה של אינדקס החזנים שיוצג בהמשך.

אינדקס חזנים

אינדקס החזנים הוא אינדקס אלפביתי של שמות החזנים. בטבלה המופיעות מתחת לכל שם חזן מופיעות את החלות הקטיעים המשוררים על ידו. את החלות אלה מסודרות גם הם לפי סדר אלפביתי. כמו באינדקס הכותרים, מצוין מס' התקליטור ומס' הקטע של האתחלתא בכל התקליטור.

אינדקס זה מאפשר למחפש לראות את כל רשימת הקטיעים המשוררים על-ידי חזן זה או אחר.

להלן דוגמא לדף מתוך אינדקס זה:

בן שושן, אהרון

מו'	אתחלתא	מו' קטע בתקליטור
1	ה' זכרנו יברך את בית ישראל	4 ב 92
2	ולירושלים עיר ברחים תשוב	6 א 88
3	ולירושלים עיר ברחים תשוב (אייב אלשטיין)	2 ב 92

בסר, יוסף

מו'	אתחלתא	מו' קטע בתקליטור
1	הבן יקיר לי [אתה זוכר מעשה עולם]	10 ב 89
2	נעריך ונכבד [קדושה]	11 ב 89

בציאן, משה

מו'	אתחלתא	מו' קטע בתקליטור
1	אב הרחמים הוא יرحم עם עמויסים	5 110
2	אב הרחמים הוא יرحم עם עמויסים	2 ב 111
3	אלוק נשמה שננתת ב'	7 110
4	אנא בכוח גדלות ימינך	8 110
5	הבט משימים וראה	2 א 111
6	והערב נא ה' אלוקינו [ברוך אתה ה'... וצונו לעסוק בדברי תורה]	10 110
7	והערב נא ה' אלוקינו [ברוך אתה ה'... וצונו לעסוק בדברי תורה]	6 א 111
8	ונראהו עין בעין [על הכל יתגדל ויתקדש]	4 110
9	ונראהו עין בעין [על הכל יתגדל ויתקדש]	1 ב 111
10	ועל ידי עבדיך הנבאים כתוב לאמר. הלויר וקראת באזני ירושלים [אתה זוכר מעשה עולם]	5 א 111
11	יבנה המקדש [צור משלו אכלנו]	3 ב 111
12	'יה רצון מלפניך... שתחידש עליינו [ברכת החודש]	4 ב 111
13	'יה רצון... שתחידש עליינו [ברכת החודש]	6 110
14	לאל ברוך נעימות יתנו	2 110
15	לאל ברוך נעימות יתנו	4 א 111
16	לעולם יהיה אדם ירא שמיים	3 א 111
17	לעולם יהיה אדם ירא שמיים	6 ב 111
18	על הצדיקים ועל החסידים	1 א 111
19	צור ישראל	12 110
20	רחמנא דענו לעניינו עניינה	9 110
21	רצה ה' אלוקינו בעمر ישראל	7 ב 111
22	שים שלום טובה וברכה	5 ב 111

אוסף החזנות של אלימלך בורשטיין הוא תוספת חשובה לספריה לモזיקה באוניברסיטה בר-אילן. היקף האוסף ותוכנו העשיר והמגוון מעטים את מדור הפרטיטים העוסקים במוזיקה יהודית בכלל ובחזנות בפרט הקיים בספריה. אופן בניית האוסף ושימורו על-ידי אלימלך מבטא את אהבתו הגדולה לעולם החזנות. היותו חזן בעצמו מעידה על כך שהשנים הרבות שהקדיש לבניית האוסף לא היו עבورو עיסוק בתחביב, אלא מפעל חיים ממנו למד רבות. בנוסף, תרם לשימורם ולתיעודם של קטיעות תפילה ושל קולותיהם של חזנים רבים.

מרצים, סטודנטים, חוקרים, חזנים, מנצחים מקהילות ואף חובבי מוזיקה בכלל ובחזנות בפרט ימצאו עניין רב בהקלטות שבאוסף זה. על ידי כך יונצח זכרו של אלימלך בורשטיין ואהבתו לחזנות המשיך להתגング ולהישמע על-ידי הדורות הבאים.

הדברים שכתבה בתו, מרין אליאס, על זיכרונותיה בונגע לאביה ז"ל ולאוסף, מסכימים במילים מרגשות את תרומתו של אלימלך לעולם החזנות:

"חזן שריגש רבים בתפילה..."

כך נכתב על המצבה של אבי ז"ל ואני חושבת שאכן נושא החזנות תפס מקום נכבד וחשוב בחיו והיווה חלק בלתי נפרד ממנו. אני זוכרת שאבוי התעסק שעותות רבות במהלך היום בשמיית קטיעי חזנות והיה יושב במקומו הקבוע, מול הטיפוף ליד פינת האוכל שבסלון או בחדרו של אחיו ומכלית תוכניות ששודרו ברדיו ועסקו בחזנות וכן גם גוזר ואוסף קטיעי עיתונות הקשורים לחזנות.

לאבוי היו מספר חברים קבועים שגם הם היו חזנים עסקו בחזנות כתחביב. כמעט כל יום הם היו בקשר טלפוני עם אבי והיו משוחחים עימיו במשך זמן רב על חזנות.

לאחר שאבוי הקליט את כל הקטעים ששודרו בתוכניות הרדיו הוא שמר את הקלטות הרבות שהוקלטו על ידו ובדרך כלל בכל קלטת היו קטעים שהיו שייכים לחזן מסוימים. ברבות הימים, קלטות אלו הפכו לאוסף עצום שהוזנו השתמשו ונעזרו בו רבות בעקבות הכנסתו בעמל ובשקיידה על ידי אבי במשך השנים.

לפעמים, אבא היה מבקש ממני ומאחוי לעזור לו להדפיס את שם של החזנים על הקלטות וכן גם אני ואחיו היינו שותפים במלאה. בנוסף לעיסוק היומיומי בחזנות כפי שתיארתי, אבא שימש כחזן בחגים באותו בית הכנסת שבו התפלל מאז שהגיע ארץה מאנגליה. קולו החזק, הערב ומלא הרגש הטבעי חותמו על המתפללים שפקדו את בית הכנסת בשבתו ובחגים ואשר הקשייבו לתפילה והתפעלו מהן.

על אף שהלפו מס' שנים מאז שאבוי נפטר, קולו עדין נשמע ומהדנד באוזניינו....